

Wissing B.V.
Dhr. P. Kalsbeek
Postbus 37
2990 AA Barendrecht

Projectnummer: 16120508//CKU/brf1
Contactpersoon: Dhr. C.P. Kuijpers
E-mail: ckuijpers@idds.nl
Datum: 3 januari 2017
Betreft: Quickscan Conventionele Explosieven
Plangebied Vogelaar, Krabbendijke

Geachte heer Kalsbeek,

Binnen de projectlocatie Vogelaar te Krabbendijke is een herontwikkeling gepland, waarbij verschillende grondroerende werkzaamheden plaatsvinden. U heeft IDDS Explosieven gevraagd om door middel van een quickscan te inventariseren of in de bodem van de projectlocatie rekening gehouden moet worden met het mogelijk voorkomen van conventionele explosieven (CE) uit de Tweede Wereldoorlog.

Tien tot vijftien procent van de explosieven die tijdens de Tweede Wereldoorlog zijn gebruikt is niet afgegaan. Hierdoor worden er zeventig jaar na dato nog ieder jaar honderden explosieven in de Nederlandse bodem aangetroffen. Het aantreffen komt voor tijdens grondwerkzaamheden, maar ook vaak spontaan. Indien een explosief wordt aangetroffen tijdens de uitvoering van een project, kan dit grote gevolgen hebben voor zowel de planning als het budget van de werkzaamheden.

Voor de inventarisatie van mogelijke risico's ten aanzien van CE zijn enkele bronnen (uit interne en externe archieven) en reeds beschikbare onderzoeken geraadpleegd. Benadrukt wordt dat onderhavig briefrapport zelf geen historisch vooronderzoek conform het Werkveldspecifiek certificatieschema voor het Systeemcertificaat Opsporen Conventionele Explosieven (WSCS-OCE) betreft. In onderhavig briefrapportage worden de bekende oorlogshandelingen in en nabij het plangebied besproken. Tot slot volgt een advies over hoe om te gaan met de eventuele aanwezigheid van conventionele explosieven binnen het plangebied.

Met vriendelijke groet,
IDDS Explosieven

C.P. Kuijpers BA

NOORDWIJK (hoofdkantoor)

's-Gravendijkseweg 37
Postbus 126
2200 AC Noordwijk

T 071 - 402 85 86
info@idds.nl
www.idds.nl

VEENENDAAL

T 0318 - 69 00 22

BREDA

T 076 - 548 66 20

HOOGVEEN

T 0528 - 72 22 29

SEVENUM

T 077 - 467 05 86

Situering plangebied

Het plangebied Vogelaar is gelegen in het zuiden van Krabbendijke in de gemeente Reimerswaal (Zeeland).

Adres	Oude Rijksweg 13-B, 4413 NA Krabbendijke
Centrum coördinaat (RD)	66540/382458
Oppervlakte plangebied	Circa 10 ha
Huidig gebruik	Bedrijventerrein
Maaiveldtype	Deels verhard/deels onverhard

Algemene historisch context

Op de vroege ochtend van 10 mei 1940 vallen Duitse eenheden Nederland binnen, voor Nederland betekent dit het begin van de oorlog. Vanuit het grensgebied trekken Duitse grondstrijdkrachten naar het westen, terwijl Duitse parachutisteneenheden in West-Nederland landden. In de provincie Zeeland wordt zwaar gevochten en er worden verschillende bombardementen door de Duitsers uitgevoerd. Vooral Middelburg en Vlissingen worden zwaar getroffen. In de regio Reimerswaal wordt bij de Bathstelling in de begindagen van de oorlog gevochten.

Direct na de Duitse bezetting werd Nederland met enige regelmaat getroffen door (kleinschalige) geallieerde bombardementen. Deze bombardementen waren met name gericht op vliegvelden, havens, infra en industriegebieden. Vanaf 1943 kreeg de geallieerde luchtmacht meer overwicht boven West-Europa en vonden er steeds meer grotere en zwaardere bombardementen plaats. Gedurende deze periode is het in de gemeente Reimerswaal relatief rustig.

Met de ambitieuze operatie Market Garden start in september 1944 het bevrijdingsjaar van Nederland. Echter, de operatie mislukt en de bevrijding verloopt stroef. Met de mislukking van Market Garden wordt de Antwerpse haven en daarmee ook de Schelde van groot strategisch belang. De haven is hard nodig ter bevoorrading van de geallieerde troepenmacht. Zowel de geallieerden als de Duitsers zetten alles op alles om de Schelde onder controle te krijgen. Met de operatie Vitality dringen de geallieerden in oktober 1944 Zuid-Beveland binnen. Tijdens de opmars wordt ook in de regio Reimerswaal gevochten. Op 30 oktober 1944 is Zuid-Beverland in geallieerde handen.

Oorlogshandelingen in de omgeving van het plangebied Vogelaar

In het dorp Krabbendijke bevinden zich twee belangrijke strategische infrastructurele werken namelijk de spoorlijn Roosendaal – Vlissingen in het noorden en de oude Rijksweg in het zuiden. Zowel de spoorlijn als de hoofdweg vormden in de oorlog een belangrijke verbinding tussen de provincie Zeeland en de rest van Nederland. Zoals uit de analyse van de aangetroffen onderzoeken, welke hieronder staan beschreven, blijkt dat hier verschillende oorlogshandelingen hebben plaatsgevonden.

Relevante (voor)onderzoeken

Vooronderzoek Borssele-Tilburg 380 KV.

Voor het gehele 380 KV tracé Borssele – Tilburg is door REASeuro in 2013 een vooronderzoek naar de mogelijke aanwezigheid van conventionele explosieven uitgevoerd. Het onderzoeksgebied van deeltracé 2 bevindt zich in het noorden van Krabbendijke. Hoewel het onderzoeksgebied het plangebied Vogelaar niet dekt, zeggen de gegevens wel iets over de verwachting voor het plangebied. Het vooronderzoek geeft weer dat er in en nabij Krabbendijke meerdere malen oorlogshandelingen hebben plaatsgevonden. Deze richten zich voornamelijk op de spoorlijn ten noorden van het dorp. De rapportage geeft ook weer dat de geallieerden tijdens de opmars in oktober 1944 over de Rijksweg, welke direct ten zuiden van het plangebied is gelegen, Zeeland binnentrokken.

Afb.1: Troepenverplaatsing van de Canadese 2^e divisie welke tijdens operatie Vitality vanuit het westen Zuid-Beveland binnentrok.

Conventionele Explosieven in de Zeeuwse bodem

Voor de hele provincie Zeeland is door PLAN terra in 2010 onderzoek uitgevoerd. Het onderzoek heeft geresulteerd in een rapportage en een GIS-applicatie waarop indicatief de belangrijkste oorlogshandelingen staan weergegeven. De kaart geeft aan dat er bij het plangebied wellicht oorlogshandelingen hebben plaatsgevonden. De ligging aan de Rijksweg N289 is hierbij bepalend. Tijdens de oorlog zijn hier verschillende troepentransporten onder vuur genomen.

Naoorlogse CE vondsten nabij het plangebied

In de naoorlogse periode zijn op de bovengenoemde gevechtslocaties in de omgeving van het plangebied verschillende explosieven geruimd. Vanaf 1945 tot 1970 werd dit door diverse overheidsdiensten uitgevoerd, met ieder een eigen archief. Deze archieven zijn nooit gecentraliseerd en bewaard gebleven. Pas vanaf 1970 heeft de Explosieven Opruimings Dienst Defensie (EODD) iedere melding van aangetroffen munitie bijgehouden. Uit dit archief blijkt dat er met betrekking tot het plangebied een drietal meldingen bekend zijn.

Advies

Op basis van de voorlopige inventarisatie is vastgesteld dat in de directe omgeving van het onderzoeksgebied Vogelaar diverse oorlogshandelingen hebben plaatsgevonden. Om te kunnen vaststellen of er mogelijk CE in de bodem van het onderzoeksgebied zijn achtergebleven wordt geadviseerd een historisch vooronderzoek conform het Werkveldspecifiek Certificatieschema voor het Systeemcertificaat Opsporen Conventionele Explosieven (WSCS-OCE) uit te voeren.

Het doel van het historisch vooronderzoek is om vast te stellen of de mogelijkheid bestaat dat op de betreffende locatie conventionele explosieven worden aangetroffen en zo ja, welke typen munitie in de bodem kunnen worden verwacht. Zo veel mogelijk relevante bronnen (onder andere luchtfoto's en ruimingsrapporten) worden geraadpleegd. Met behulp van deze bronnen wordt vervolgens een zo nauwkeurig mogelijk beeld van de in het onderzoeksgebied voltrokken oorlogshandelingen geschetst. De resultaten van dit onderzoek worden verwerkt in een rapportage waarbij een digitale CE bodembelastingkaart wordt gevoegd. Eventuele risico- dan wel verdachte gebieden worden zowel horizontaal als verticaal begrenst.

Historisch vooronderzoek conventionele explosieven in perspectief

Een historisch vooronderzoek naar het risico van achtergebleven explosieven uit de Tweede Wereldoorlog is niet verplicht volgens de Nederlandse wetgeving. Echter, het vooronderzoek CE is wel gekoppeld aan de Arbowetgeving.

Een opdrachtgever/werkgever moet zijn opdrachtnemer/werknemer in een zo veilig mogelijke omgeving zijn werk kunnen laten uitvoeren. Dit houdt in dat voor aanvang van de werkzaamheden alle risico's inzichtelijk dienen te zijn en dat eventuele factoren die de veiligheid van de opdrachtnemer/werknemer kunnen bedreigen zoveel mogelijk worden ingeperkt of gecontroleerd, zodat de werkzaamheden veilig uitgevoerd kunnen worden.

Subsidieregeling

Momenteel bestaat er een subsidieregeling vanuit het Rijk voor kosten in het kader van OCE-werkzaamheden waaronder vooronderzoek CE. Binnen deze regeling wordt 70% van de (daadwerkelijk) gemaakte kosten vergoed aan gemeenten. Er zijn plannen vanuit het Ministerie van BZK waarin deze subsidieregeling wordt beperkt. Elke gemeente kent een eigen verantwoordelijkheid om te bepalen of zij open staat voor het indienen van kosten voor projecten van derden. Gezien de mogelijkheid om aanspraak te maken op de bijdrage van 70% in de kosten is ons advies om te onderzoeken of uw project in aanmerking komt bij de gemeente waarbinnen het plangebied is gelegen.

Bronnenlijst

Vooronderzoek Opsporing Conventionele Explosieven Borssele-Tilburg 380 KV deeltracé 2, uitgevoerd door REASEuro met als kenmerk RO-120115 versie 1, d.d. 24 januari 2013.

Conventionele Explosieven in de Zeeuwse bodem, uitgevoerd door PLAN terra BV met als kenmerk 2010607, d.d. december 2010.